

Diplomová práce, TF JU

Autor: Svatava Štrohmajerová

obhajoba: září 2009

Název: Dilemata pracovníků adiktologického nízkoprahového zařízení

Posudek vedoucího práce:

Autorka se ve své práci zabývá otázkou, jaká dilemata řeší pracovníci nízkoprahových programů v oblasti drogových závislostí, přičemž se snaží popsat etický aspekt detekovaných dilemat. Dilemata s jejich etickými souvislostmi se snaží popsat nejprve teoreticky, pak ověřuje jejich existenci v jednom zařízení prakticky. Snaží se současně popsat procesy jejich vzniku i způsoby a možnosti jejich řešení. Takto pojatá diplomová práce velmi dobře zapadá do profilu studovaného oboru a pojetím souvislostí etiky a sociální práce souvisí i s posláním Teologické fakulty JU.

Práci autorka člení do tří kapitol, v první se zabývá místem etiky v oblasti pomáhajících profesí, teorií dilemat a několika souvislými tématy; ve druhé problematikou závislostí na omamných a psychotropních látkách především z hlediska pomáhajících a léčebných programů; ve třetí potom jedním konkrétním pracovištěm, kde zkoumá zda se pracovníci setkávají s dilematy formulovanými v první kapitole, či jinými, a jak je řeší. V závěru práce autorka po vyhodnocení výzkumu ve třetí kapitole srovnává tyto výsledky s teorií první kapitoly a srovnání přehledně komentuje. Práce je doplněna přílohami – etickými kodexy, rozhovory s respondenty výzkumu a tabulkami uvádějícími jaké faktory se podílejí na řešení etických konfliktů u jednotlivých respondentů výzkumu.

Takto pojatá struktura práce je vzhledem k cíli logická a srozumitelná.

V první kapitole se autorka zabývá nejprve uplatněním etiky v pomáhajících profesích; čerpá při tom z dostupné (i cizojazyčné) literatury. Když pak dochází k souhrnu jednotlivých pramenů, je zřejmé, že podobné shrnutí není jednoduché, neboť jednotliví autoři píší každý ve svém určitém kontextu a mnohdy o tomtéž jen jinými slovy. Nicméně cením snahu autorky se různými pojednáními probrat. Posledním bodem první kapitoly je problematika psychologických souvislostí. Považuji za užitečné, že se autorka dané problematiky dotkla, nicméně pojednání o psychologických souvislostech by vyžadovalo větší důkladnosti přesahující možnosti diplomové práce.

Druhá kapitola pojednává drogovou problematiku. Na jedné straně cením autorčinu snahu po důkladnosti i vědomí potřeby poskytnout čtenáři potřebný kontext. Na druhé straně je pro mě otázkou, zda některé pasáže této kapitoly nerozpracovávají tuto problematiku nad rámec vytčeného cíle.

Třetí kapitola uvádí vlastní autorčin výzkum. K textu jeho vyhodnocení mě napadá otázka, jaká situace může nastat, aby způsob řešení dilematu měl vliv na soukromý život respondenta (s. 86); dále zda to, že někteří respondenti řeší problematické situace mimo profesní prostředí s partnerem či přáteli se nedotýká etického pravidla diskrétnosti (s. 88). Autorka uvádí (s. 91), že otázka 17 ověřuje dilema favoritismus x neutralismus; otázka však zní, zda jsou někteří klienti příjemnější. Chápu souvislost, nicméně takto položenou otázkou zjišťuji pocit respondenta, ten jej může vést k onomu dilematu, ale také nemusí... čili pouze touto otázkou jej, jak se domnívám, neověřím. Podobně u otázky č. 20, 20a, 20b se ptám, zda opravdu takto položená otázka skutečně testuje uvedené dilema.

Práce je psána srozumitelným a čtivým jazykem, občas se autorka nevyhne opakování téže myšlenky (k krátkém bodě 3.1. čtu jednu myšlenku 3x). Pokud se týká překlepů, text jich obsahuje jen malý počet, neovlivňující jeho celkovou kvalitu.

Práci považuji celkově za velmi zdařilou, již teoretickou část považuji za velmi užitečný souhrn dané problematiky; praktickou částí autorka prokázala jistě schopnost reflektovat a srozumitelně s použitím zavedených typologií popsat konkrétní situaci.

Práci doporučuji k obhajobě.

Červenec 2009

Alois Křišťan

